

Notitie: Bevindingen Verkenning draagvlak gedachtegoed “Centraal KRD”

Versie 1.0, 13 juni 2017

In voorliggende notitie zijn de bevindingen samengevat uit een verkennende interviewronde met 9 bestuurders om inzicht te krijgen in de opvattingen over en het draagvlak voor het gedachtegoed van een collectief, centraal, KRD. Onder centraal KRD wordt verstaan de drie eenheid vroegtijdig aanmelden, centraal aanmelden en basis kernregistratie.

Window of opportunity en marktsituatie

Alle bestuurders herkennen de window of opportunity die is ontstaan door ontwikkelingen op het vlak van (vroegtijdig) aanmelden (als gevolg van nieuwe -wet- en regelgeving) en de gestarte verkenning naar mogelijk nieuwe aanbesteding(en) van SIS-systemen. Daarbij moet worden opgemerkt dat voor een aantal bestuurder de kans (opportunity) eerder aan de kant van het aanmelden wordt gezien dan aan de kant van de kernregistratie. Als gevolg van de gestarte verkenning is er voor sommige bestuurders eerder sprake van een bedreiging (wordt er voor mij bepaald wat er collectief gaan doen...) dan van een kans.

Bij de marktsituatie wat betreft de kernregistratie is er sprake van één dominante speler. Als gevolg van het acquireren van zowel Eduarte als Magister heeft Iddink een bepalende positie verkregen. Bestuurders zijn van mening dat er op dit moment geen of in ieder onvoldoende strategische aansturing van de systeemleverancier(s). Gegeven de marktsituatie is het verkrijgen van een strategische positie van de instelling(en) ten opzichte van systeemleverancier(s) een punt van aandacht. (NB; Voor Magister-gebruikers lijkt er geen acute noodzaak meer voor een nieuwe aanbesteding omdat de leverancier toegezegd heeft Magister langer te zullen ontwikkelen en ondersteunen ten behoeve van het MBO).

Bestuurders hebben opgemerkt dat de markt voor systeemondersteuning relatief klein is (op basis van het idee van €20 per student voor de complete Eduarte-suite is het marktpotentieel €10 mio (500.000 studenten). Bij meerdere aanbieders zet dat druk op het actueel kunnen houden van applicatie(s) en het stimuleren van innovatie. Met het perspectief van dalende studentenaantallen in de komende jaren zal deze druk alleen maar toenemen. Dit roept de vraag op in hoeverre (nieuwe) marktpartijen “brood zien” in het investeren in nieuwe (of geactualiseerde) applicaties.

De geschetste window of opportunity is eindig. De voorziening vroegtijdige aanmelding, het landelijk systeem dat deze uitwisseling regelt, moet in 2019 operationeel zijn voor alle instellingen. De voorbereiding op de ontwikkeling is reeds in gang gezet. Daarnaast is er een stevige relatie met besluitvorming (medio juni) van 17 instellingen in het traject verkenning aanbesteding KRD/SIS. dat betekent dat de verwachting is dat de window of opportunity in het vierde kwartaal 2017 zal sluiten.

Scope

In het gedachtegoed van het Centraal KRD bestaat de scope uit drie elementen:

1. Uitwisseling statussen aanmelding met latende scholen
2. Centrale aanmelding van studenten (vroegtijdige aanmelding)
3. Basis kernregistratie voor bekostiging en de uitwisseling van gegevens met BRON

Van deze 3 elementen ligt de voor de bestuurders de voorkeur bij het realiseren van een oplossing voor de combinatie van vroegtijdig aanmelden en centraal aanmelden. Een dergelijke oplossing levert in de ogen van de bestuurders een bijdrage aan het verkrijgen van inzicht in de (meervoudige) aanmeldingen van studenten op landelijke schaal. Instelling hebben daar nu geen, of in ieder geval onvoldoende, zicht op. De onduidelijkheid over hoeveel studenten daadwerkelijk de instelling instromen zorgt voor problematiek in achterliggende processen (o.a. logistiek, capaciteitsplanning). Omdat vroegtijdig aanmelden er toch gaat komen wordt centraal aanmelden gezien als een logisch gevolg.

Het antwoord op de vraag of de nieuwe systemen de ondersteuning van alle soorten onderwijs (vmbo, mbo, vavo, educatie, contract) mogelijk moeten maken heeft grote impact op de specificaties (en mogelijk op de business case). Mening van de bestuurders lopen hierover uiteen. Waar er sprake is van een stevig ontwikkelde commerciële kant wordt aangegeven dat het niet wenselijk is deze commerciële kant ook te ondersteunen. De verschillen in gegevens, werkprocessen en organisatie zijn te groot. Voor andere instellingen geldt juist dat het (om financiële redenen) wenselijk is dat er juist wel een ondersteuning komt voor alle soorten onderwijs. Zo niet dan moeten teveel verschillende systemen in de lucht worden gehouden, met als gevolg negatieve invloed op de business case.

In de scope van centraal aanmelden moet de focus volgens bestuurders liggen bij de mbo student. Stip op de horizon moet zijn dat alle instellingen, op termijn, meedoen en alle mbo studenten via de centrale aanmeld voorziening aanmelden. Zo ontstaat een landelijk beeld van aanmeldingen en dus ook van meervoudige aanmeldingen. Vanuit zo'n beeld kunnen trends worden opgemaakt. Bijvoorbeeld; hoeveel inschrijvingen houd ik nu daadwerkelijk over op basis van een aantal aanmeldingen. Aandachtspunt is dat de instelling verantwoordelijk is voor en eigenaar is van de vulling van zijn actuele aanbod. Er is twijfel bij met name de actualiteit van RIO. Daarnaast zal nader onderzoek gedaan moeten worden naar de werkbaarheid van DIGID als identificatiemethode voor potentiële mbo studenten. (NB; in de verkenning van de afbakening tussen vroegtijdig aanmelden en centraal aanmelden is duidelijk geworden dat met een beperkte uitbreiding van vroegtijdig aanmelden een redelijk landelijk beeld te verkrijgen is van aanmeldingen van de mbo-studenten)

Bestuurders hebben de meeste bedenkingen bij de Basis kernregistratie. Deze bedenkingen bestaan uit:

- er zit in de praktijk een zeker "eigenheid" in de kernregistratie systemen en zeker in de processen binnen de organisatie(s). Deze eigenheid heeft geresulteerd in verschillende oplossingen (zowel wat betreft systemen als inrichting van systemen). De impact van een centrale basisregistratie op de eigen systemen is voor de betrokkenen niet duidelijk. Ondanks het mogelijke lange termijn, sectorale perspectief lijkt hier toch te spelen dat "het hemd nader is dan de rok" . Verder hebben sommige ROC's recent geïnvesteerd in eigen oplossingen. Meegaan in een landelijke beweging roept de vraag op of er een vorm van

- compensatie voor dergelijke investeringen mogelijk is.
- de verwachting dat op korte termijn (2 -5 jaar) stevige aanpassingen als gevolg van flexibilisering, certificaten en leven lang ontwikkelen in het mbo-onderwijs gaan plaatsvinden met mogelijke gevolgen voor de basisregistratie
 - de ambitie is geformuleerd, en door diverse bestuurders als wens neergezet, om de basis kernregistratie geschikt te maken voor alle soorten onderwijs (vmbo, mbo, vavo, educatie, contract). Bestuurders hebben aangegeven dat een dergelijk brede scope de complexiteit aanzienlijk vergroot en stellen daarmee de haalbaarheid ter discussie. Dit pleit ervoor om te focussen en de scope in te perken om de haalbaarheid te vergroten (en gewenste doorlooptijd te realiseren). Vanuit een aanpak gericht op eerst de basis op orde brengen, en daarna, bij draagvlak, modulair uitbouwen.
 - gaat de beweging naar een centrale basisregistratie de bestaande markt niet verstoren? Meerdere bestuurders hebben aangegeven te vermoeden dat de combinatie van een beweging naar een centrale basisregistratie in combinatie met een aanbesteding van een groot aantal instellingen voor een student informatie systeem van bepalende invloed gaat zijn op de (on)aantrekkelijkheid van de markt voor de partijen die een dergelijke aanbesteding niet winnen

Opvallend is dat de bestuurders vooralsnog te weinig zicht hebben op mogelijke voordelen (denk aan de beschikbaarheid van een uniform studenten dossier) van een Basis kernregistratie.

Governance

Bestuurders zien het initiatief voor het realiseren van centrale voorzieningen starten vanuit een “coalition of the willing”. Een aantal gelijkgestemde instellingen die samen het initiatief nemen voor nadere uitwerking (PvE) en die het eigenaarschap beleggen bij een entiteit die zij vanuit de instellingen oprichten en besturen. Eigendom beleggen binnen de sector wordt van groot belang gevonden. De governance wordt rondom die entiteit ingericht waarbij gefaseerde aanhaking en aansluiting door andere instellingen mogelijk moet zijn. Er moet volgens de bestuurders expliciet ruimte gemaakt worden voor deelname aan de besturing (en daarmee beïnvloeding) voor instellingen die wel commitment geven, maar later willen aansluiten. Hierbij kan gebruik gemaakt worden van de leerervaring die in het HO is opgedaan rondom Studielink. Daar hebben alle instellingen een rol gekregen in de governance (meebeslissen, meedenken, meekijken, etc). De inrichting van een dergelijke entiteit moet het mogelijk maken dat instellingen in een later stadium gebruik kunnen maken van de dienstverlening (inbesteding) zonder dat er een verplichting tot aanbesteding (uitbesteding) ontstaat.

Samenvatting: punten van aandacht voor het vervolg

De verkennende interviewronde heeft geleid tot een aantal punten van aandacht voor het vervolg:

- bij de eventuele uitbreiding van vroegtijdig aanmelden moet de positie OCW nog verkent worden
- signalen van marktverstoring onderzoeken. Deze signalen zijn met name afgegeven door de gebruikers van Peoplesoft en Education online
- uitfasering van instellingsinvesteringen verkennen
- vorming “coalition of the willing”
 - eerste vorm van collectiviteit die bereid is de nek uit te steken (denk aan de 3 A’s van Triple A indertijd); daarmee is er geen sprake van een sector breed besluit. Wel zou het goed zijn als een dergelijk initiatief kan rekenen op een positieve grondhouding van de sector
 - is er sprake van 1 coalition die een verbinding maakt tussen het initiatief van de 17 en de ambities met betrekking tot centrale voorzieningen? Of wordt er rond vroegtijdig aanmelden/centraal aanmelden een coalitie gezocht en is deze onafhankelijk (maar wel verbonden met) het initiatief van de 17 instellingen?
- nadere uitwerking van scope, businesscase en governance structuur is noodzakelijk om bestuurders meer houvast te geven voor besluitvorming dan wel uit te nodigen de positieve grondhouding uit te spreken.
- zoeken naar de juiste manier om bestuurders te betrekken om te komen tot het vormen van coalities en/of het bereiken van een positieve grondhouding. De nadere uitwerking van scope, businesscase en governance structuur vormen hiervoor de basis.

Overzicht geïnterviewde bestuurders

- René Louwerse (Albeda College)
- Cees Brouwer (ROC Rivier)
- Ben Geerdink (ROC Rijn IJssel)
- Peter Vrancken (Davinci College)
- Frits Gronsveld (STC-Groep)
- Wim van de Pol (Noorderpoort)
- Willem de Potter (Hoornbeek College)
- Hans Jansen (Wellantcollege)
- Karin Visser (ROC de Leijgraaf)